

Sundhedsstyrelsen blind for trådløse teknologiers skadelige stråling

Trådløse teknologiers stråling kan være skadelig, lyder advarsler fra Verdenssundhedsorganisationen WHO og internationale organer. Et stigende antal lande har taget beskyttende forholdsregler. I Danmark reageres der ikke. Sundhedsstyrelsen giver ligefrem grønt lys til udrulningen af det trådløse samfund.

Trådløse teknologier udsender radiofrekvent stråling. Dette gælder smartphones, mobiltelefoner, mobilmaster, trådløse fastnettelefoner, trådløse headset, trådløst internet, trådløs elaflysning, spillekonsoller og babyalarmer etc. Strålingen kommer fra apparaternes radiosignaler, som består af mikrobølger.

De trådløse teknologier medfører en massiv ny miljøpåvirkning, som kan udgøre en vidtrækkende sundhedstrussel. Omfattende anerkendt forskning peger nemlig på, at stråling fra trådløs telekommunikation kan have en lang række skadelige effekter, fx stress, nedsat koncentration og hukommelse, adfærdsforstyrrelser, hovedpine, smerter, træthed, søvnproblemer, hjerterytmeforstyrrelser, svækket immunforsvar, celledød, DNA-skader samt kræft. Denne forskning skal måske tages yderst alvorligt, idet mange af disse skadevirkninger forekommer i et stærkt øget omfang i takt med udbredelsen af det trådløse samfund.

International strålingsalarm

På baggrund af alarmerende kræftforskningsresultater har WHO i 2011 klassificeret radiofrekvent stråling fra trådløs telekommunikation som muligt kræftfremkaldende på mennesker. Det Europæiske Miljøagentur advarede i 2007 og 2011 mod strålingen fra mobiltelefoner og opfordrede regeringer, teleindustrien og befolkningen til at reducere bestrålingerne. Europarådet har i 2011 vedtaget en resolution (nr.1815), hvor de 47 medlemslande af hensyn til folkesundheden opfordres til i videst muligt omfang at reducere den radiofrekvente stråling, befolkningen udsættes for. Det anbefales blandt andet, at børns brug af mobiltelefoner reguleres strikt på skolers område, at trådløse netværk ikke benyttes på skoler, og at der fastsættes nye lavere grænseværdier for strålingen.

Det trådløse eksploderer i Danmark

Danskerne er storbrugere af smartphones. Der er ca. 18.000 mobilmasteresendere er spredt ud over hele Danmark, og regeringen har i år medvirket til, at der skal opsættes yderligere ca. 5.000. Trådløse teknologier bruges i hjemmet, på arbejdspladser og i samfundets institutioner. De fleste skoler tillader eleverne at bruge mobiltelefon. Næsten alle skoler og daginstitutioner har trådløse computere og trådløst internet, og der indføres i stigende omfang iPads, der kun kan gå trådløst på nettet, til børnene.

Udbredelsen af de trådløse teknologier sker i Danmark, uden at der tages beskyttende forholdsregler. Befolkningen udsættes massivt for radiofrekvent stråling. Vi er tilmed blandt landene i verden med de højeste grænseværdier for strålingen.

Andre lande reagerer

Et stigende antal lande advarer om sundhedsrisici og tager beskyttende forholdsregler omkring radiofrekvent stråling.

2012: Ruslands strålingsmyndigheder fraråder brug af trådløst internet i børnehaver og skoler. **Israels** sundhedsminister har meldt ud, at trådløst internet (WiFi) bør undgås i skoler af hensyn til børnenes sundhed. **Indien** reducerer strålingen fra mobilmaster med 90%. **Chile** har indført en restriktiv lov om mobilmaster, som markant reducerer bestrålingen af befolkningen.

2011: Italiens sundhedsmyndigheder råder til, at børn kun bruger mobiltelefon, hvis det er virkelig nødvendigt. **Canadas** sundhedsmyndigheder råder til, at børn under 18 år begrænser mobil samtaler, fordi de er mere sårbare for skadevirkninger. **Englands** sundhedsmyndigheder råder til, at børn og unge under 16 år kun bruger mobiltelefoner, hvis det er højst nødvendigt. **Ruslands** strålingsmyndigheder oplyser, at børn og teenagere er mere sårbare over for mobilstråling, og at deres brug af mobil bør begrænses.

2010: Frankrig forbyder ved lov mobiltelefoner i landets skoler. **Australiens** sundhedsmyndigheder råder til, at børn kun bruger mobilen til sms. **Israels** sundhedsmyndigheder fraråder brug af trådløse fastnettelefoner (DECT). Etc.

Sundhedsstyrelsen slår ikke alarm

Når bekymrede borgere i Danmark henvender sig til institutioner, myndigheder og politikere omkring sundhedsrisici ved radiofrekvent stråling, er standardsvaret, at loven er fulgt, og at Sundhedsstyrelsen vurderer, at strålingen ikke er skadelig.

Sundhedsstyrelsen, som er landets øverste sundhedsfaglige myndighed, tager tilsyneladende ikke den alarmerende forskning og WHO's kræftadvarsel til efterretning. Styrelsen giver på sin hjemmeside grønt lys til de trådløse teknologier:

"Sundhedsstyrelsen vurderer ud fra den nuværende viden, at der ikke er en generel trussel mod folkesundheden ved radiofrekvente elektromagnetiske felter (RF EMF) i samfundet, så længe de fastsatte grænseværdier og anbefalinger overholdes."

Hvordan styrelsen - på trods af omfattende forskning, der peger på skadevirkninger, og internationale organers advarsler - er nået frem til denne vurdering, er lidt af en gåde. Og undertegnede har ved en forespørgsel til styrelsen ikke kunnet få konkrete begrundelser for vurderingen.

Sundhedsstyrelsens tvivlsomme konsulent

Sundhedsstyrelsen har i årevis kun haft én konsulent til at vejlede om sundhedsrisici ved radiofrekvent stråling. Samme konsulent optræder jævnligt i medierne med påstande om, at der ingen sundhedsfare er ved strålingen fra trådløs telekommunikation.

Konsulenten kommer fra Kræftens Bekæmpelse, og forsker i dette regi selv i, om radiofrekvent stråling kan give kræft. Dette sker med finansiell støtte fra blandt andet teleindustrien. I samtlige undersøgelser fra Kræftens Bekæmpelse er resultaterne, at strålingen ikke øger kræft risikoen. Er dette troværdigt? Det ekspertpanel med 30 af verdens førende forskere, der for WHO i 2011 vurderede, at radiofrekvent stråling fra trådløse teknologier er muligt kræftfremkaldende, så også på forskning fra Kræftens Bekæmpelse. De anså den imidlertid for at være så fejlbehæftet, at den ikke blev tillagt nogen særlig betydning.

Senere i 2011 kom Kræftens Bekæmpelse med en ny undersøgelse, som fik disse ord med på vejen fra WHO:

- Den nye undersøgelse fra Kræftens Bekæmpelse har alvorlige begrænsninger. Undersøgelsen bidrager ganske simpelt ikke med noget, undtagen - desværre - forvirring og misforståelser, sagde Ph.D. Robert Baan, fra WHO's kræftforskningsafdeling IARC.

Om samme undersøgelse skrev Sundhedsstyrelsen: "Det nye studie giver den til dato bedste analyse".

Alt dette rejser flere spørgsmål. Hvorfor ser Sundhedsstyrelsen helt anderledes på forskningen og kræft risikoen end WHO? Hvorfor oplyser styrelsen ikke om, at omfattende forskning peger på en lang række skadevirkninger ved radiofrekvent stråling? Hvordan kan styrelsen forsvare, at deres konsulent har en alvorlig interessekonflikt, idet hans forskning er delfinansieret af teleindustrien?

En konsekvens af styrelsens ageren kan være, at folkesundheden, og dermed også økonomien, lider alvorlig skade. I 2011 skrev Europarådet i sin resolution om radiofrekvent stråling, at forsigtighedsprincippet må være gældende, og at det kan føre til ekstremt store menneskelige og økonomiske omkostninger, hvis tidlige advarsler ignoreres, og man undlader at handle.

Det store spørgsmål er, hvilke politikere og instanser der vil og kan gribe ind, så vi i Danmark får ordentlig besked om sundhedsrisici samt relevante forholdsregler omkring strålingen fra trådløse teknologier?

